

Programa d'educació afectiva i sexual

1. MARC LEGAL I INSTITUCIONAL

El programa d'educació afectiva i sexual (EAS) de la Mancomunitat Pla de Mallorca s'emmarca dins el compromís institucional de promoure la igualtat de gènere, la coeducació i la prevenció de les violències masclistes des de la infància.

D'acord amb la Llei orgànica 1/2004, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere, "la sensibilització, la prevenció i la detecció precoç són eixos essencials de la intervenció pública per erradicar la violència sobre les dones". Aquesta obligació s'estén al sistema educatiu mitjançant la Llei orgànica 3/2020 (LOMLOE), que estableix com a objectius educatius "la transmissió de valors que fomentin la igualtat efectiva entre homes i dones, la prevenció de la violència de gènere i el respecte als drets humans i a les llibertats fonamentals".

A nivell autonòmic, la Llei 11/2016, d'igualtat de dones i homes de les Illes Balears, en el seu article 29, disposa que "les administracions públiques han d'incorporar la perspectiva de gènere en els currículums educatius i promoure programes de coeducació i prevenció de les violències masclistes". El Decret 31/2022, que regula el currículum de l'educació primària a les Illes Balears, integra l'educació afectivosexual com a competència transversal dins l'àmbit de convivència i desenvolupament personal.

Aquest programa també s'alinea amb els objectius del Pacte d'Estat contra la Violència de Gènere i amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS 4 i 5), especialment el compromís amb una educació de qualitat, inclusiva i igualitària.

2. FONAMENT I DIAGNÒSTICS

El Diagnòstic d'Igualtat 2024 de la Mancomunitat Pla de Mallorca identifica com a prioritat el desenvolupament de programes preventius i educatius a les etapes escolars, per fomentar relacions igualitàries i prevenir l'aprenentatge de rols de gènere desiguals. També destaca la necessitat de reforçar la participació de les famílies i el professorat en la transmissió de valors coeducatius.

El Pla Estratègic Participatiu d'Igualtat (PEPI) 2024–2028, a l'Eix 2 "Educació, formació i

prevenció”, estableix com a objectiu “promoure la coeducació i la igualtat de gènere en tots els nivells educatius, desenvolupant accions de sensibilització i formació amb les famílies i la comunitat educativa”.

D'altra banda, el Diagnòstic de la Infància i Adolescència (PLIA) assenyala que els infants i joves del Pla de Mallorca necessiten més espais per treballar l'educació emocional, la gestió de conflictes i la construcció d'una identitat personal saludable. Aquestes conclusions justifiquen la necessitat de programes sistemàtics d'educació afectiva i sexual a les escoles.

3. DESENVOLUPAMENT DEL PROGRAMA (2023–2026)

El programa s'ha anat desplegant progressivament en tres cursos escolars:

- Curs 2023–2024: tallers d'educació afectiva i sexual a tot l'alumnat de 6è de Primària de les escoles de la Mancomunitat. Es va iniciar també la proposta de tallers formatius per a famílies.
- Curs 2024–2025: continuïtat dels tallers de 6è i realització de dues sessions en línia per a famílies sobre acompanyament afectiu i ús responsable de pantalles.
- Curs 2025–2026: ampliació amb tres tallers per a 6è, un taller específic per a 5è, dues sessions en línia per a famílies, i dues formacions de 9 hores en coordinació amb Convivèxit (una per a mestres de Primària i una altra per a professorat de Secundària).
- Curs 2026–2027: Tres tallers per alumnat de 6è, un per alumnat de 5è, una sessió online per a famílies i una formació de 9 hores per (mestres i professorat,) Convivèxit.

Aquest curs també s'ha incorporat una acció especial d'impacte comunitari amb el monòleg “Esto no es amor”, de Marina Marroquí, adreçat a alumnat i famílies, amb l'objectiu de promoure la reflexió col·lectiva sobre els mites de l'amor romàntic i la detecció precoç de relacions abusives.

4. OBJECTIUS, METODOLOGIA I CONTINGUTS

4.1. Objectiu general

- Promoure una sexualitat saludable, basada en el respecte, el bon tracte i l'acceptació pròpia i en relació amb els altres.

4.2. Objectius específics

- Reconèixer la sexualitat com a part de la pròpia identitat i creació d'un autoconcepte positiu i adequat.
- Fomentar l'autoconeixement com a forma de prevenció i el respecte a la diversitat.
- Promoure relacions saludables i de bon tracte respectant els desitjos propis i aliens, i reconeixent els límits.
- Qüestionar la informació i els valors transmesos per xarxes i internet i desenvolupar pensament crític.
- Resoldre dubtes i preguntes que plantegi l'alumnat. Andrea Alcoverro Tel. -
- Reconduir el llenguatge, els comentaris o les conductes irrespectuoses convidant a l'autoqüestionament i a la posterior reflexió individual i grupal.
- Crear espais lliures de judici per iniciar, facilitar i acompanyar les converses sobre sexualitats amb l'alumnat.
- Aportar a famílies i professorat eines d'acompanyament a l'adolescència.(recursos audiovisuals)

4.3. Metodologia

La metodologia és teòrica i vivencial, introduint conceptes i preguntes per a plantejar els temes a tractar i conèixer les idees de l'alumnat per a després complementar amb activitats que afavoreixen que els assistents participin, experimentin, es qüestionin, i reflexionin sobre els temes proposats, per tal de generar ells mateixos les seves pròpies conclusions, guiades per les talleristes.

D'aquesta manera, s'afavoreix el autoqüestionament i el pensament crític, per connectar amb la realitat i les pròpies experiències vitals de cadascú.

Aquest taller permetrà a l'adolescent extreure les seves pròpies reflexions sobre el tema en qüestió, afavorint el debat participatiu i l'intercanvi d'opinions.

Amb dinàmiques participatives / exposició de diapositives / Lectura de textos/vídeos. Comentaris/ Rodes de preguntes/ Reflexió en petits grups/ Jocs de preguntes.

4.4. Continguts

- La sexualitat com a concepte ampli, incloent-hi el cos, les emocions i les relacions.
- Canvis durant la pubertat i l'adolescència.
- Conceptes fonamentals en les relacions de bon tracte: consentiment, respecte, intimitat, confiança, límits, entusiasme, diversió compartida, diversitat, curiositat, descobriment, acceptació i comunicació no violenta.
- Autoconeixement tant del cos (per a cuidar-ho cal conèixer-ho, noms reals dels genitals, cures bàsiques i higiene) com de les emocions (identificació de l'emoció i del missatge que donen al cos algo fonamental per a aprendre a reconèixer situacions d'afecte i situacions d'abús) i de les relacions (com una persona es relaciona amb si mateixa i amb les altres del seu entorn.)
- Acceptació de les diferències i de la diversitat com a font d'aprenentatge i enriquiment.
- Relacions de bon tracte, des del respecte i la tendresa tant a un mateix com cap a les altres persones. Responsabilitat afectiva.
- Referents reals i virtuals. Diversitat en les famílies i en les persones de l'entorn i influència de les xarxes socials, videojocs, internet, IA i pornografia en la construcció de la identitat. Introducció a la pressió estètica i influència en l'autoestima.
- Recursos segurs als quals acudir en cas de dubtes i curiositat. Llibres, vídeos, sèries, pel·lícules

5. AVALUACIÓ I IMPACTE ESPERAT

L'avaluació del programa es durà a terme mitjançant indicadors quantitius (número de centres i participants, sessions realitzades, satisfacció) i qualitius (canvis en actituds, coneixements i percepcions).

El programa contribueix directament als objectius del PEPI, així com al desenvolupament dels ODS 4 (educació de qualitat) i 5 (igualtat de gènere). A més, consolida una xarxa de treball col·laboratiu entre escoles, famílies i serveis socials del Pla de Mallorca.

6. CONCLUSIONS

El programa d'educació afectiva i sexual de la Mancomunitat Pla de Mallorca respon a un marc legal sòlid i a una necessitat real identificada als diagnòstics d'igualtat i infància. Representa una estratègia clau per prevenir la violència masclista, promoure la convivència i afavorir el desenvolupament integral de la infància dins un entorn educatiu igualitari i respectuós.